

Advies 555

Samenwerkingsverbanden - vennootschappen - meerdere kantoren - briefpapier - strijdige belangen

1. Een bestaande advocatenvennootschap kan, indien dit statutair is toegelaten, de aandelen verwerven van een andere advocatenvennootschap. Hiertegen is geen bezwaar omdat advocaten voor hun samenwerking niet gehinderd worden inzake de keuze van de vorm van rechtspersonen.

Advocatenvennootschap CD is de dochtervennootschap van advocatenvennootschap AB. De deontologie kan niet interfereren in eventuele overeenkomsten tussen vennootschappen omdat vennootschappen geen lid zijn van de balie.

2. Vennootschap AB is aandeelhouder van vennootschap CD; advocaat A en advocaat B zijn geen aandeelhouder van vennootschap CD. Op grond van de enkele verwerving door vennootschap AB van de aandelen van vennootschap CD is geen inschrijving aan een andere balie noodzakelijk. Vennootschappen zijn immers geen lid van de balie.

Het enkele feit aandeelhouder te zijn of geworden te zijn van vennootschap AB met maatschappelijke zetel in het gebied van balie X verplicht advocaat D van balie Y niet tot een inschrijving aan balie X.

3. Doordat beide vennootschappen en alle vennoten op het briefpapier worden vermeld, kan iedere buitenstaander gemakkelijk de toepassing van de regels inzake strijdige belangen controleren. Advocaten A en B kunnen geen tegenstrever van advocaat C zijn en omgekeerd.

Vraag:

Advocaten A en B van balie X vormen de BVBA AB. De statuten van deze BVBA AB werden vroeger door de stafhouder goedgekeurd.

Aan balie Y vormen advocaten C en D de BVBA CD, waarvan de statuten eveneens vroeger werden goedgekeurd door de stafhouder.

Advocaten C en D dragen de aandelen van de BVBA CD over aan de BVBA AB, die aldus voor 100 % aandeelhouder wordt van de BVBA CD.

Advocaat D wordt aandeelhouder van de BVBA AB, zodat de advocaten A, B en D elk 1/3 van de aandelen van vennootschap AB bezitten.

Advocaat C richt op zijn beurt een EBVBA op en sluit een samenwerkingsovereenkomst met de BVBA CD.

De statuten van de 2 EBVBA worden ter goedkeuring aan de stafhouder van balie Y voorgelegd, samen met de samenwerkingsovereenkomst tussen advocaat C en de BVBA CD. Het is mij echter niet duidelijk wat u met "2 EBVBA" bedoelt (de EBVBA van C en welke is de andere?).

Advocaten A en B blijven advocaat aan balie X en stellen daar kantoor te houden. Advocaat D blijft advocaat aan balie Y en stelt daar kantoor te houden.

Advocaten A en B melden aan de stafhouder van balie X dat advocaat D vennoot is geworden van de BVBA AB en dat deze laatste alle aandelen heeft overgenomen van de BVBA CD.

Advies:

1.

Er dient een onderscheid te worden gemaakt tussen vennootschappen en samenwerkingsverbanden. Afdeling V.1.1 Samenwerkingsverbanden tussen advocaten van de Codex zoals op vandaag in voege kent geen vennootschappen. Zo is een associatie geen synoniem voor een maatschap en zijn alle wettelijke rechtspersoonsvormen mogelijk, maar niet verplicht. In principe - doch steeds binnen de grenzen van het reglement - kiezen advocaten zelf de vorm van de rechtspersoon die zij wensen op te richten of tot dewelke zij wensen toe te treden (volkomen rechtspersoon of niet, personen- of kapitaalvennootschap, binnen of buitenlandse vennootschap enz.). (J. STEVENS, Advocatuur. Regels & Deontologie, Mechelen, Kluwer, 2015,685, nr. 936.).

Vlaamse advocaten kunnen een samenwerkingsverband aangaan door overeenkomsten naar Belgisch of buitenlands recht te sluiten, dan wel door een rechtspersoon naar Belgisch of buitenlands recht op te richten of er toe toe te treden. Zij kunnen een samenwerkingsverband aangaan met andere Vlaamse advocaten, met advocaten bij het Hof van Cassatie, met één of meer binnen- of buitenlandse advocaten of met hun respectieve samenwerkingsverbanden, dan wel tot een dergelijk reeds bestaand samenwerkingsverband toetreden, zonder dat deze bepaling afbreuk doet aan wat andere reglementen bepalen. Advocaten kunnen enkel met andere advocaten een samenwerkingsverband aangaan; deze reglementering sluit aldus de inbreng van vreemd kapitaal uit. (STEVENS, o.c., p. 691, nr. 944 .).

Voor zover ik het goed begrepen heb, heeft advocatenvennootschap AB alle aandelen gekocht van vennootschap CD. Met andere woorden, vennootschap CD is eigendom geworden van de vennootschap AB.

De vraag is dus of een advocatenvennootschap eigenaar mag worden van een andere advocatenvennootschap.

STEVENS schrijft in dit verband: "advocaten kunnen dus een holdingvennootschap oprichten en via de holdingvennootschap aandeelhouder van een samenwerkingsverband zijn" (o.c., p. 690, nr. 943).

Een bestaande advocatenvennootschap kan, mits dit statutair is toegelaten, de aandelen verwerven van een andere advocatenvennootschap.

Vanuit vennootschapsrechtelijk oogpunt is hiertegen geen bezwaar, evenmin vanuit het oogpunt van Afdeling V.1.1 Samenwerkingsverbanden tussen advocaten, nu de advocaten voor hun samenwerking niet gehinderd worden inzake de keuze van de vorm van rechtspersonen (vgl. STEVENS, o.c., p. 685, nr. 936).

Uw vraag of advocaten A en B een tweede kantoor moeten hebben bij balie Y lijkt het vennootschapsrecht te miskennen: het is vennootschap AB die aandeelhouder is van vennootschap CD; advocaat A en advocaat B zijn geen aandeelhouder van vennootschap CD. Op grond van de enkele verwerving door de vennootschap AB van de aandelen van vennootschap CD is geen inschrijving aan een andere balie noodzakelijk. Vennootschappen zijn immers geen lid van de balie.

Advocaat D heeft zijn aandelen in de BVBA CD verkocht aan vennootschap AB en heeft aandelen van vennootschap AB gekocht. Advocaat D is dan ook vennoot van de vennootschap AB.

In de uiteenzetting van de feiten is iets niet duidelijk: advocaat C richt een EVBA op en sluit een samenwerkingsovereenkomst af met vennootschap CD. U schrijft: "De statuten van de 2 EBVBA (...)". Welke twee EBVBA bedoelt u?

Uw vraag of advocaat D als aandeelhouder van vennootschap AB ingeschreven moet zijn aan balie X is een andere vraag die niet gekoppeld is aan de voorgaande vraag.

Uit de uiteenzetting van de feiten blijkt dat advocaat D, behoudens aandeelhouder van de vennootschap AB - vennootschap van advocaten - geen aandeelhouder is van enige andere advocatenvennootschap.

Ik moet aannemen dat in vennootschap AB alle advocatenactiviteiten worden ingebracht aangezien uit uw feitenrelaas het tegendeel niet blijkt. Vennootschap AB kan verschillende uitbatingszetels hebben en heeft door de overname van de aandelen van vennootschap CD in de logica der dingen een bijkomende uitbatingszetel verworven, met name de uitbatingszetel van vennootschap CD, gelegen in balie Y, tenzij vennootschap AB na aankoop van de aandelen deze zetel zou gesloten hebben.

Advocaat D stelt werkzaam te blijven in de zetel van de overgenomen vennootschap CD, waardoor er aan de locatie van zijn werkzaamheden niets zou zijn veranderd. In de mate dat de verklaring van advocaat D correct is, behoort deze advocaat zich niet aan balie X in te schrijven nu hij daar geen werkzaamheden uitoefent. Het enkele feit aandeelhouder te zijn of geworden te zijn van vennootschap AB met maatschappelijke zetel in het gebied van balie X verplicht advocaat D van balie Y niet tot een inschrijving aan balie X.

2.

De vraag of een samenwerkingsovereenkomst moet worden opgesteld tussen vennootschap AB en vennootschap CD kan ik ontkennend beantwoorden.

De reden hiervan is terug te vinden in het vennootschapsrecht. Vennootschap CD is de dochtervennootschap van vennootschap AB. De baliedeontologie kan niet interfereren in eventuele overeenkomsten tussen vennootschappen nu de vennootschappen geen lid zijn van de balie. De vennoten moeten als lid van de balie de reglementen naleven.

3.

U stelt dat op het briefhoofd van de beide advocatenkantoren de namen van beide vennootschappen (AB en CD) vermeld worden, de vennoten van de vennootschap AB, hun gemeenschappelijke naam / logo, zonder bijkomend ondernemingsnummer.

U meent dat dit tot onduidelijkheid ten opzichte van de rechtzoekende leidt, die er zich op zou kunnen beroepen dat de indruk wordt gewekt dat er een maatschap bestaat tussen de beide vennootschappen.

Ik zie niet in welke onduidelijkheid in hoofde van het publiek zou kunnen bestaan.

Ik weet niet hoelang deze situatie zich reeds voordoet maar na verloop van tijd moet in de balans van vennootschap AB te lezen staan dat vennootschap AB houder is van alle aandelen van vennootschap CD. Het feit dat beide vennootschappen op het briefpapier staan en alle vennoten op het briefpapier worden vermeld, maakt dat de toepassing van de regels inzake onverenigbaarheden voor iedere buitenstaander gemakkelijk kan worden nagegaan en gecontroleerd. Advocaten A en B kunnen geen tegenstrever van advocaat C zijn. Het omgekeerde kan ook niet. In die zin is er dan ook geen probleem dat voor beide kantoren de telefoon op eenzelfde plaats kan worden opgenomen.

Voor de samenwerkingsverbanden gelden in geval van twijfel de strengste regels (vgl. STEVENS nr. 942).

Jacques Van Malleghem
Bestuurder departement deontologie

10 februari 2016

